

חיזוק היצוא

/ צבי חלמיש

משימה לאומית

ממחקר שבחן את התפתחות היצוא במדינות גוש האירו (17) ובאיחוד האירופי (28), בשנים 2000-2007, עולה כי כל תוספת של מיליון דולר ליצוא, תרמה ליצירת 18.5 משרות במדינות האיחוד, ו-15.3 בגוש האירו. תרומת היצוא לשכר הייתה גדולה יותר בגוש, עליית

שכר של 5.3% לעומת 2.7% באיחוד. כן, השכר במפעלי ייצור ליצוא היה גבוה יותר מבמפעלי השוק המקומי.

אותן מגמות קיימות גם במשק הישראלי. דוח בנק ישראל ל-2012 דן במאפייני היצוא ותרומתו למשק. הערך המוסף של היצוא, ללא יהלומים, הוא 77%, והשכר בענפי היצוא גבוה ב-50%-110% (בממוצע 85%) ביחס לשכר הממוצע במגזר העסקי.

מחקר קודם של בנק ישראל מצא, כי חברות יצוא מעסיקות כמות כפולה של עובדים לעומת חברות דומות ושכר עובדיהן גבוה בכ-27% משל עמיתיהם שעובדים לשוק המקומי. בנוסף, השקעת הפירמה בהון אנושי גבוהה בכ-30% בחברות יצואניות והפריזון בהן גבוה משמעותית, ומאפשר להן להתחרות בשווקים הגלובליים.

באשר להשפעת היצוא על התעסוקה: כל תוספת של מיליארד דולר ליצוא, מביאה לאלפי משרות חדשות. להערכת משרד הכלכלה, מיליארד דולר של ערבויות, תורמים כ-9,000 מקומות עבודה. כל אלה ממחישים את חשיבות היצוא לכלכלה, שתורם ל-55% מהתוצר במשק. היחלשות היצוא חייבת להדאיג את הקברניטים ואתנו. היחלשות היצוא נובעת מהמיתון הכלכלי בעולם. קרן המטבע הבינלאומית הורידה את תחזיות הצמיחה והסחר העולמי. אמנם ביפן ובבריטניה מסתמנת התאוששות; בארה"ב המצב מעורב; אך באירופה נמשך המיתון. וגם בהודו ובסין, תקוות הסחר, הצמיחה קטנה. ובכן, מה ניתן לעשות לעידוד היצוא כשיכולתנו להשפיע על השווקים מוגבלת? משפט־המפתח הוא הגברת כושר התחרות של היצואנים. ולמדינה/למשלה יש מספר כלים וצעדים לעידוד היצוא, בהם תמיכה בהתמודדות חברות במכרזים בינלאומיים, חתימה על הסכמי אזור־סחר־חופשי (הודו, סין וקוריאה־הדרומית בתכנון), הגברת התמיכה במו"פ, שדרוג המחקר בתעשייה, הגדלת התמיכה בקרן לעידוד ולשיווק היצוא, סיוע מקצועי.

משרד הכלכלה הציב בעבר יעד שאפתני להכפלת היצוא מישראל ל־103 מיליארד דולר עד שנת 2020. כדי לעמוד ביעד, יש לחולל מפנה בקידום כושר התחרות של ישראל

כלי נוסף הוא הגדלת האשראי לביטוח סיכוני סחר חוץ. לראשונה פורסם בעולם, שתוצר הכלכלות המתעוררות גדול מתוצר הכלכלות המפותחות. נתון, שתואם למדיניות של הסטת היצוא הישראלי למדינות הצומחות במזרח אסיה ובדרום-אמריקה. אלא שמדינות אלה עדיין עתירות סיכונים פוליטיים וכלכליים, וביטוח סחר החוץ נועד לספק רשת ביטחון ליצואנים. יצואנים רבים ששואפים להגדיל את היצוא למדינות אלה, מתקשים לממש את הביטוח בשל מגבלות היקף ביטוח האשראי. מחוסר ברירה הם פונים לחברות ביטוח אשראי זרות, דרך חברות-בנות שלהם בחו"ל, וישראל מפסידה את תמלוגי היצוא שלהן.

משרד הכלכלה הציב בעבר יעד שאפתני להכפלת היצוא מישראל ל-103 מיליארד דולר עד שנת 2020. כדי לעמוד ביעד, יש לראות בו משימה לאומית ולחולל מפנה בקידום כושר התחרות של ישראל. ●

הכותב הוא מנכ"ל חברת אשרא